

Finansijsko računovodstvo i bilans

**Klasa 0 - NEUPLAĆENI UPISANI
KAPITAL I STALNA IMOVINA**

- Vežbe -

Literatura

- Z.Petrović, Računovodstvo, Singidunum, Beograd,2005.
- J. Ranković, Teorija bilansa, Centar za izdavačku delatnost, CID, Beograd, 2009.

POJAM RAČUNOVODSTVA

- **Računovodstvo** je proces prikupljanja, sredjivanja, obrade i čuvanja podataka o ekonomskim aktivnostima poslovnih subjekata i finansijskog izveštavanja o prinosnom, imovinskom i finansijskom položaju preduzeća.
- U okviru računovodstvene funkcije obavljaju se poslovi **knjigovodstvene evidencije** poslovnih događaja nastalih u toku poslovanja privrednog subjekta. Računovodstvena funkcija bavi se i **planskim i analitičkim aktivnostima**, radi pružanja informacija o poslovanju preduzeća korisnicima.

- Korisnici računovodstvenih informacija mogu biti eksterni tj. korisnici van preduzeća (investitori, poverioci, država i njene institucije itd.) i interni (uprava preduzeća).
- Zbog različitog interesa internih i eksternih korisnika računovodstvenih informacija i finansijskih izveštaja, došlo je do razvoja računovodstva i njegovog razgraničenja u dva relativno izdvojena ali uzajamno zavisna i povezana dela: **finansijsko računovodstvo** i **upravljačko računovodstvo**.

- **Finansijsko računovodstvo** usmereno je, uglavnom, ka zadovoljavanju interesa eksternih korisnika računovodstvenih informacija, odnosno ka sastavljanju i prikazivanju finansijskih izveštaja opšte namene.
- Finansijsko računovodstvo prati eksterno područje poslovanja sa svedenim zbirnim podacima o internom području poslovanja. Ono obuhvata računovodstveno praćenje sredstava i obaveza prema izvorima sredstava kao i poslovnog rezultata ukupnog poslovnog procesa.
- **Upravljačko računovodstvo** je u funkciji obezbedjivanja informacija internim organima (rukovodstvu) za efikasno upravljanje poslovnim procesima.

FINANSIJSKO RAČUNOVODSTVO (sa bilansima)

BILANS STANJA

BILANS USPEHA

AKTIVA

PASIVA

RASHODI

PRIHODI

Klasa 0 –
Neuplaćeni upisani
kapital

Klasa 1 – Zalihe

Klasa 2 –
Kratkoročna
potraživanja,
plasmani i gotovina

Klasa 3– Kapital
Klasa 4 – Obaveze,
Dugoročna
rezervisanja,
Dugoročne obaveze
i Kratkoročne
obaveze

Klasa 5 – Rashodi
Poslovni rashodi
Finansijski rashodi
Ostali rashodi

Klasa 6 – Prihodi
Poslovni prihodi
Finansijski prihodi
Ostali prihodi

Klasa 7 – Otvaranje i zaključak računa stanja i uspeha

Klasa 8 – Vanposlovna sredstva i vanbilansna evidencija

Klasa 9 - Upravljačko računovodstvo sa obračunom troškova i učinaka

- **Klasa 0:** Neuplaćeni upisani kapital i stalna imovina
- **Klasa 1:** Zalihe i stalna sredstva namenjena prodaji
- **Klasa 2:** Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina
- **Klasa 3:** Kapital
- **Klasa 4:** Dugoročna rezervisanja i obaveze
- **Klasa 5:** Rashodi
- **Klasa 6:** Prihodi
- **Klasa 7:** Otvaranje i zaključak računa stanja i uspeha
- **Klasa 8:** Vanbilansna evidencija
- **Klasa 9:** Obračun troškova i učinaka

Klasa 0 - NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL I STALNA IMOVINA

- 00-Neuplaćeni upisani kapital
- 01-Nematerijalna ulaganja
- 02-Nekretnine, postrojenja, oprema i
- 03-Biološka sredstva
- 03-Dugoročni finansijski plasmani.

- **00-Neuplaćeni upisani kapital** obuhvata konta na kojima se nalaze podaci o upisanim, a neuplaćenim akcijama i udelima. To su potraživanja koja proizilaze iz ugovora o vlasničkim odnosima, koji treba tek da se realizuju. Osnivački ulog može biti u obliku novca, stvari i prava.

00-Neuplaćeni upisani kapital

- **000-Neuplaćene upisane akcije** se odnose na potraživanja od akcionara po osnovu neuplaćenih, a upisanih akcija u nominalnom iznosu odnosno u dinarskoj protivvrednosti, strane valute.
- **001-Neuplaćeni upisani udeli**, se odnose na upisane neuplaćene udele u nominalnom iznosu tj. u dinarskoj protivvrednosti strane valute na dan upisa.

01-Nematerijalna ulaganja

- **01-Nematerijalna ulaganja** predstavljaju imovinu bez materijalnog obeležja, mada su mogući izuzeci. Ova vrsta imovine može da bude u vidu: naučnih i tehničkih znanja, dizajna, licenci i trgovačke marke. Vrednost ove imovine prilikom njenog pribavljanja vezuje se za troškove pribavljanja odnosno za nabavnu vrednost prilikom kupovine.
- 010 – Ulaganja u razvoj
- 011 – Koncesije, patenti, licence i slična prava
- 012 – Gudvil
- 014 – Ostala nematerijalna ulaganja
- 015 – Nematerijalna ulaganja u pripremi
- 016 – Avansi za nematerijalna ulaganja

02-Nekretnine, postrojenja i oprema

Osnovni računi u okviru grupe su:

- 020 – Zemljište
- 021- Šume i višegodišnji zasadi
- 022 – Građevinski objekti
- 023- Postrojenja i oprema
- 024 – Investicione nekretnine
- 025- Osnovno stado
- 026 – Ostale nekretnine, postrojenja i oprema
- 027 – Nekretnine, postrojenja, oprema
- 028 – Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu

- **022 Građevinski objekti**

- **PRIMER 1**

- I) Preduzeće „Tehnika“ je zaključilo ugovor sa projektantskom organizacijom ”Projekt” za izgradnju elaborata za gradnju postrojenja. Vrednost ugovora je 100.000 rsd. Primita je faktura br. 101, na iznos od 100.000 rsd (bez PDV-a). PDV 20%.
- II) Upravni odbor preduzeća „Tehnika“ je doneo odluku da gradi zgradu i zaključen je ugovor za izradu projekta na iznos od 200.000 rsd. PDV 20%.
- III) Predračunska vrednost izgradnje postrojenja je 10.000.000 rsd. Od banke je uzet kredit na iznos od 5.000.000 rsd (50% predračunske vrednosti). Prema ugovoru o izgradnji izvođaču radova je isplaćen avans u iznosu od 600.000 rsd. PDV 20% . Avans je isplaćen iz dugoročnog kredita.
- IV) Primita je prva privremena situacija na iznos od 2.000.000 rsd. PDV 20% Prva privremena situacija je isplaćena iz dugoročnog kredita po odbitku plaćenog avansa.
- V) Primita je druga privremena situacija na iznos od 5.000.000 rsd PDV 20%.
- VI) Primita je konačna situacija na iznos od 10.000.000 rsd, PDV 20%. Zgrada je stavljena u upotrebu.
- VII) Isplaćena je druga i treća privremena situacija iz preostalog kredita, dok je ostatak plaćen sa tekućeg računa.

r.b.	Broj računa		Opis	Duguje	Potražuje
	D	P			
1.	026 270	433	Nek, postroj. i oprema u prip. PDV u primljenim fakutrama Dobavljači u zemlji Po fakturi br.101	100.000 20.000	120.000
2.	026 270	433	Nek, postroj. i oprema u prip. PDV u primljenim fakutrama Dobavljači u zemlji Po fakturi br. 101	200.000 40.000	240.000
3.	028	414	Avansi za nek. post i opremu Dugoročni krediti Za avanse	720.000	720.000
3.a	272	028	PDV u datim avansima po opštoj stopi Avansi za nek. post. i ppremu Za obracun PDV u avansima	120.000	120.000

r.b.	Broj računa		Opis	Duguje	Potražuje
	D	P			
4.	027 270	433	Nek. post i oprema u pripremi PDV u primljenim fakutrama Dobavljači u zemlji Za prvu privremenu situaciju	2.000.000 400.000	2.400.000
4a	433	028 272 414	Dobavljači u zemlji Avansi za nekretnine, opremu i postrojenja PDV – u datim avansima po opstoj stopi Dugoročni krediti Izmirena prva privremena situacija	2.400.000	600.000 120.000 1.680.000

r.b.	Broj računa		Opis	Duguje	Potražuje
	D	P			
5	026 270	433	Nek, post. i oprema u pripremi PDV u prim. fak. po opstim stopama Dobavljači u zemlji Za drugu privremenu situaciju	3.000.000 600.000	3.600.000
6.	026 270	433	Nek, post. i oprema u pripremi PDV u prim.fak.po opstim stopama Dobavljači u zemlji Za konačnu situciju	5.000.000 1.000.000	6.000.000
6a	022	026	Gradj. Objekti u funkciji Nek. Post. i oprema u pripremi Stavljeno u funkciju	10.300.000	10.300.000

r.b.	Broj računa		Opis	Duguje	Potražuje
	D	P			
7	433		Dobavljači u zemlji	9.600.000	
		414	Dugoročni krediti		2.600.000
		241	Tekući račun		7.000.000
			Izmirena druga i konačna situacija		

- **023 – Postrojenja i oprema**

- **PRIMER 2**

- I) Popisom osnovnih sredstava na kraju godine utvrđen je manjak jednog faks aparata čija je nabavna vrednost 60.000 rsd, a otpisana 55.000. Sadašnja vrednost faks aparata je 5.000 rsd. Manjak se evidentira na teret rashoda obračunskog perioda.
- *Napomena:* Na utvrđene manjkove se zaračunava PDV. Iznos Obaveza za PDV – opšta stopa, utvrđuje se primenom opšte stope za PDV na sadašnju vrednost osnovnog sredstva koje je manjak.

r.b.	Broj računa		Opis	Duguje	Potražuje
	D	P			
7	574		Manjkovi	6.000	
	029		Is.vr. nekretnina, post. i oprem	55.000	
		023	Postrojenja i oprema		60.000
		470	Obaveze za PDV po opštoj stopi Za manjak		1.000

- **PRIMER 3**

- I) Preduzeće "Tehnika" je rashodovalo mašinu čija je nabavna vrednost 300.000 rsd i koja je otpisana u celosti. Procenjena vrednost rashodovane mašine iznosi 15.000 rsd.

r.b.	Broj računa		Opis	Duguje	Potražuje
	D	P			
1	0239		Ispravka vr. postrojenja i opreme	300.000	
	101		Materijal	15.000	
		023	Postrojenje i oprema		300.000
		679	Ostali nepomenuti prihodi		15.000
			Za rashodovanje mašine		

- **PRIMER 4**
- U požaru je izgorela mašina čija je nabavna vrednost 100.000 rsd a otpisana 20.000. S obzirom da je mašina bila osigurana kod osiguravajućeg društva u iznosu od 70.000 rsd podnet je zahtev za naknadu štete. Ostatak štete pada na teret odgovornog lica.

r.b.	Broj računa		Opis	Duguje	Potražuje
	D	P			
I	0239	023	Ispravka vrednosti postrojenja i opreme	20.000	100.000
	2285		Potraživanja za nadoknadu štete	70.000	
	221		Potraživanje od radnika	10.000	
			Postrojenja i oprema		
			Za iskinjiženje po zapisniku		